

Programsensor for realfaga

Dosent Johs. Tveita

Høgskolen i Nesna

8700 Nesna

epost: johs.tveita@mac.com

telefon +47 99 71 69 63

Nesna, 10.12.2013

Årsrapport frå programsensor Johannes Tveita

Det matematisk-naturvitskapelege fakultet

Universitetet i Bergen

studieprogram/fagområde:

Integrert lektorutdanning med master i naturvitskap eller matematikk

Integrert adjunktutdanning i matematikk og naturfag

Oppnemnd for perioden: 1. januar 2011 til 31. desember 2014

Innleiing

Kontaktar/møter eg har hatt med miljøa kring det integrerte masterstudiet i realfag ved Universitetet i Bergen i 2013:

Den årlige Lærerutdanningskonferansen blei i år arrangert på Voss 20. – 21. Februar.

- Tema: Profesjonsretta, integrert, praksisnær, relevant og forskningsbasert

Møte i Realfagpartnerskapet om praksis 28. august:

- Diskusjon av konkrete tiltak for å styrka skolepraksis

Møte i Realfagpartnerskapet 30. oktober.

- Gjennomgang av ny rammeplan for praksis for integrert lærarutdanning
- Undervisningsverksted – presentasjon av tanker og diskusjon

Eg har fått tilsendt

- Notat fra arbeidsgruppen om praksis (20. mars 2013)
- Kursvurderingar av 3 ulike emne i fagdidaktikk, 2 frå hausten 2012 og 1 frå vår 2011.
- Skuleerfaring 2013 for 5. semester studentar ved den integrerte adjunkt/lektorutdanninga.

På desse møta har det vore god anledning til å snakka uformelt med fagdidaktikarar og praksisveiledarar.

Kursvurdering.

Eg har fått inn kursvurderingar frå 3 ulike emne i fagdidaktikk.

I *eitt av emna* der det var forventat at studentane skulle svara på eit spørjeskjema via internett hadde ingen studentar svara trass i fleire utsendte epostar med link til undersøkelsen med oppfordring om å svara. Ifølgje fagdidaktikk-læraren var det "utelukkende positive tilbakemelding gjennom studiet og ved avslutning av kurset". Studentane kunne velje muntleg eksamen eller prosjektoppgave som eksamensarbeid. Det var gode resultat ved eksamen så samla sett vurderte faglæraren at kurset hadde vore godt.

Faglæraren føreslår at ein framover burde ha ei tottrinns-evaluering ved at studentane svarar på både på eit spørjeskjema før eksamen i ein undervisningstime, og så svara på same spørjeskjema på nettet etter eksamen.

Dette emnet var dette semester undervist "delvis i endret form i forhold til tidlegare, i bestrevelse på å få best mulig innholdsmessig og organisatorisk sammenheng mellom undervisningen på kurset og tilhørende skolepraksis".

Faglæreren meinte at det likevel var ønskeleg med "et ennå bedre samspill mellom fagdidaktikkundervisningen og skolepraksis samt tettere samarbeid mellom underviser/emneansvarlig og praksiskolens lærarar/vegleder".

I *det andre emnet* som var evaluert hadde studentane svart på eit evalueringsskjema i ein undervisningstime. Det var 14 studenter som hadde svart på spørjeskjema.

Studentane var her hovudsakelig fornøgd med arbeidsmengde, pensum, samanheng mellom praksis og teoriundervisninga og seminarforma (studentar har innlegg kvar time). Om den skriftlege eksamensforma som er brukt på dette kurset var studentane usikre på, men evalueringa blei gjort før eksamen.

Det *tredje emnet* som var vurdert var frå vår 2011.

Spørjeskjema blei delt ut på siste forelesning og 4 av 9 studentar svarte på dette.

Studentane var ikkje fornøgde med samanhengen og strukturen på forelesingane.

Studentane meinte at forelesingane, trass i at dei var gode, vare for lite knytta til praksis.

Studentane syntes at arbeidsforma med smågruppearbeid etterfølgd av diskusjonar i plenum var den arbeidsforma som fungerte best. Studentane uttrykte og at

arbeidsmengda for dette kurset er altfor stor i forhold til andre 5 studiepoengs emne og meinte det svarte meir til eit 10 studiepoengs kurs, særleg var det mykje obligatoriske skriftlege innleveringsoppgaver.

Faglæraren ville framover knyte teoretiske problemstillingar tydelegare til praksis og planlegg større endring "vedrørende informasjon om eksamen og obligatoriske oppgaver slik at studentene vil føle seg tryggere når det gjelder forventningar, og at innsats på oppgaver står i godt forhold til læring og studiepoeng."

Oppsummering av kursevalueringa.

Studentane er fornøgde med noko av undervisninga i fagdidaktikkemna, men saknar spesielt tilknytning mellom den teoretiske fagdidaktikken og praksisfeltet i to av emna. Studentane ønskjer og fleire aktivitetar særleg knytte til praktiske problemstillingar og færre teoretiske forelesingar. I kommentarane frå fagdidaktikk-lærarane til

studentevalueringane viser at dei hovudsakeleg til dels einig med studentane og er villig å endra undervisninga i den retning studentane ønskjer.

Alle kursevalueringane er frå 2012 og tidligare, altså ingen frå vårsemesteret 2013 eller haustsemesteret 2013. Det er ønskjeleg med meir oppdaterte vurderingar. Det formelle systemet er slik at det skal utførast kursevalueringar i kvart fagdidaktikkurs minst kvart 3. år. *Eg syns dette er altfor sjeldan og meiner at systemet bør endrast. Det bør og utviklast ordningar som sørger for at større del av studentane svarar på slike evalueringar.*

Praksis

På den årlige *lærerutdanningskonferansen 20. og 21. februar* var tema: Nye rammeplaner 8-13: "Profesjonsrettet, integrert, praksisnær, relevant og forskningsbasert". Heile den siste dagen av konferansen tok føre seg ulike sider av praksis i lys av dei nye rammeplane. I tillegg til dette la praksiskoordinator Hege Ekeland fram resultata frå ei spørjeundersøking til studentane om praksis.

Realfagpartnerskapet tok i møte 30. oktober (sjå nedanfor) også opp kva dei nye planane vil bety for praksis i realfaga og korleis ein kan løysa dei utfordringane som ligg i desse planane.

Realfagdidaktikkmiljøet ved UiB ønskjer å styrkja rollen av skulepraksis i studiet. Lærerutdanningsutvalet ved MN-fakultetet nedsette hausten 2012 ei arbeidsgruppe som skulle sjå på korleis praksisfeltet og fagdidaktikk saman kunne bidra til ein fruktbar skulepraksis. Mandatet for arbeidsgruppa : «Notatet skulle kunne brukes til å informere og inspirere både veilederne på skolen, fagdidaktikerne og studentene og som stimulans til videre diskusjon og utprøving av nye ideer til rammer og arbeidsoppgaver i lærerstudiet.» Arbeidsgruppa var breitt samansett med fagdidaktikarar frå både matematikk og naturfag, praksislærarar frå ungdomsskole og videregående skole, student med praksiserfaring, ein representant frå administrasjonen samt koordinator for realfagsnettverket som observatør. Leiaren for arbeidsgruppe var professor Stein Dankert Kolstø. Arbeidsgruppa la fram notatet sitt (Notat om skulepraksis) 23. mars 2013.

På møte 28. august i Realfagpartnerskapet tok ein utgangspunkt i "Notat om skulepraksis" for å koma fram til konkrete tiltak alt frå hausten 2013.

Tema som blei tatt opp var:

Orientering om hvilke tema som tas opp i fagdidaktiske kurs og første erfaringer med observasjonsoppgaver.

Hvilke utprøvingssituasjoner skal studentene få?

Hvilke praksiserfaringer utover klasserommet vil og kan vi tilby? Hva er viktige tema for veiledningen?

Notatet om skulepraksis var eit nyttig verktøy i desse diskusjonane. I skrivet som blei utarbeidd for skuleerfaringssperioden i haust: "Skuleerfaring 2013 for 5. Semester-studentar ved den integrerte adjunkt/lektorutdanninga" hadde med fleire innspel frå dette møtet. Dette skrivet fekk både praksislærarar og studentar utlevert før praksisperioden. *Fleire av dei tinga studentane tok opp med møta med meg i fjor haust, og sa at dei sakna i forhold til praksis, vil dette skrivet kunne vera med å rett opp.*

Eg har inntrykk av at ein gjennom Realfagpartnerskapet arbeider godt med å integrera praksis og fagdidaktikken.

På møtet den 30. oktober i Realfagpartnerskapet blei den nye rammeplanen for praksis i integrert lærarutdanning sett i fokus.

Kollisjon mellom fagundervisninga på universitetet og praksis/skuleerfaring har vore eit problem som ser ut til at ein har fått ei noko betre løysing ved at skuleerfaringa ved partnerskulane blei lagt over ein lengre periode frå i fjor. På det viset kan studentane avtala skuleerfaringstid som ikkje kolliderer med undervisninga på universitetet.

Den nye rammeplanen for praksis innfører auke frå 75 timar til 100 timar praksis for kvar student utan at det følgjer med studiepoeng. Dette vil vel i utgangspunktet føra til fleire kollisjonar mellom fagundervisninga på universitetet og praksis/skuleerfaring? Med meir vekt på praksis kan vel og resultatet vera at det må bli mindre tid til fagdidaktikken? Kan den auka vekt på praksisdelen medføra at fagdidaktikken kan bli meir praksisretta og at ein får meir refleksjon kring praksis? Slike tankar tok professor Stein Dankert Kolstø opp i innlegget sitt.

Han føreslo å innføra "Undervisningsverksted: Ny arena for refleksjonspraksis." I Undervisningsverkstedet skal studentar, praksislærarar og fagdidaktikarar møtast ein gong for veka i praksisperiodane. For å unngå kollisjonar må timeplaner i praksisperiodane derfor lagast med ein dag utan undervisning.

Innhold i "Undervisningsverksted":

- Små grupper av studenter har temafokuserte **presentasjoner** av erfaringer (for eksempel en gang i uken)
- **Etterveiledning** og felles diskusjon
- **Ideer** basert på teori presenteres og diskuteres inn mot konkrete erfaringer

Flytte for eksempel halv forelesingstiden i fagdidaktikk til undervisningsverkstedet? Dette kan lette trykket når 100 dagers praksis gir færre uker til forelesninger før praksis?

For å få refleksjonspraksis føreslår han og innføring av *Temaseminarer*

- Teamtid på skolene brukes til treffpunkt i partnerskapklynger (for skoler nær hverandre?) for praksisveiledere og studentene
- Studenter og praksisveiledere møtes en halv dag annenhver uke (og en/flere UiB-veiledere?)
- Temaliste foreligger ved semesterstart
- Studentene presenterer relevante situasjoner

I diskusjonen etter Kolstøs innlegg var fleire positive til desse forslaga, men mange var også redd for at desse nye møteplassane ikkje ville auka kontakten mellom studentar og elevar i skolen slik dei meinte intensjonen var i dei nye rammeplanane.

Tankane om "Undervisningsverksted" og "Temaseminarer" har kimen i seg til å betra fagdidaktikkundervisninga og praksis/skuleerfaringa i positiv lei. Spesielt kan ein på desse møteplassane få høve til meir refleksjon kring praksis både i fagdidaktikkundervisninga og i praksisveiledninga. Det gjenstår likevel ein del arbeid å utvikla desse tankane vidare før dei kan setjast ut i livet frå hausten 2014.